

omtalte endvidere Forslaget under Littr. h. og sagde, at de der omhandlede 600 Rbd. paa en vis Maade hang sammen med de 800 Rbd., der ere forlangte til Underviisning i borgerlig Bygningskunst; men det vil jeg hellere oversætte og rette derhen, at vi til tredie Behandling ogsaa nægte disse 800 Rbd. Vi skulle lægge Mærke til, at vi her kun begrænde Størrelsen af den runde Sum, men at den ikke behøver at anvendes, det staaer til Bestyrelsen af Skolen eller til Ministeriet at benytte mindre end 800 Rbd. til Underviisning i borgerlig Bygningskunst, eller slet ikke benytte noget deraf, og derimod anvende de samme Midler til forskjellige Forelæsninger. Skal vi i det Hele taget tænke os vore Skoler saaledes indrette, at hvergang der kom en enkelt Person, der troede, at han i et vist Fag kunde have Forelæsninger behov, skulde vi bevilge Midler til, at der holdtes Forelæsninger for ham alene eller et Par Andre til, troer jeg, at vi kom meget for vidt. Man skal i de offentlige Skoler indskrænke sig til at holde Forelæsninger og give Underviisning i de virkelige videnskabelige Fag, og i de praktiske Fag skal man overlade det til hver især ved Udvælsen af dem at skaffe sig de Kundskaber og Færdigheder, han behøver. Dette er vigtigt at fastholde, fordi man ellers, især i et saa lille Land som vort, vilde komme til at holde et uforholdsmæssigt Antal Lærere i Forhold til Elevantallet; dernæst er det vigtigt, fordi man i ethvert Land, hvor Befolkningen skal bringes over til tidligt at søge sit Livserhverv, ikke skal friste Folk til at blive ved Skolerne efter den Tid, da de ere istand til at undergive sig de strengere Betingelser, der fordres for at kunne gaae ind i et Fag udenfor den almindelige Embedsstand. Det er en Feil ved vore offentlige Skoler, at de binde Ungdommen for længe ved Skolen, og gjøre dem uskikede til at finde sig tilrette i Livets vanstelige Sykler. Jeg kan derfor ikke være enig i at stemme imod Forslaget om Nedsættelsen med de 600 Rbd., men dersom det ærede Medlem raader til ogsaa at opgive de 800 Rbd., der ikke høre hjemme der, skal jeg til tredie Behandling meget villigt, forsaavidt jeg gennem Udvalget kan gjøre det, faae stillet et Endringsforslag om, at de gaae ud. Jeg troer, at vi ere bedst tjente med at

blive ved de Nedsættelser, som Udvalget har foreslaaet, og lade Skolen, indenfor Grændsen af det, der bevilges, finde Midler til at give Underviisning til saa Mange og saa godt, som den kan, overladende til de Øvrige, der i det Hele ikke ere Mange, selv at forskaffe sig deels Underviisning og deels Færdighed. Det er meget rigtigt, naar det ærede Medlem siger, at der til Ingeniørvæsenet hører Nivellering og Opmaaling, men det er en Sag af den Natur, at den, der først har studeret de Fag, der høre til at gjøre ham til Ingeniør, selv kan gjøre sig til Nivellør og Landmaaler, og hvis han ikke kan det, saa er det, fordi han i Grunden er en Grundlobrarian, og saa skulde han ikke give sig af med dette Fag. Det, at ville bringe ethvert Menneffe til, at drives frem paa en Mistbænk, er en Feil; man skal kun lade dem komme frem, som have Geni, til, at skaffe sig selv frem; men de Andre skal man lade arbejde i underordnede Stillinger.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet.

Naar Taleren er om det polytekniske Institut, maa jeg i Almindelighed tiltræde Deres Ansættelser, som ønske, at Udvalget vilde tage de Endringsforslag tilbage, som det i saa Henseende har stillet. Det ene af disse angaaer Læreren i et Fag, som er foreslaaet at skulle lønnes med fast Gage, istedetfor at han hidtil har været lønnet med Honorar. Udvalget har foreslaaet, at den samme Lønningsmaade fremdeles skulde bibeholdes, men dette Fag er i den Grad konstitutivt i det polytekniske Instituts nuværende Virksomhed og Plan, at det vilde komme i den stærkeste Strid med dets aandelige Formaal, naar man vilde betegne dette Fag som et underordnet, midlertidigt, eller hvorledes man nu vilde betegne det. Det er et Hovedfag for Anstalten, og det er derfor, man har foreslaaet, at det maatte behandles som saadant; det er mere og mere blevet et Hovedfag, fordi Tidernes Krav mere og mere have viist hen til denne Retning, og Flere og Flere have søgt denne Dannelse. Naar man vil indrømme dette Fag Plads som Hovedfag med fast Lønning paa det Vilkaar, at et andet Fag, der hidtil har havt en saadan, skulde lønnes